

Փ Ա Ր Ո Մ *Paros*

ISSUE 17 - DECEMBER 2018 / ԹԻԻ 17 - ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2018

NEWSLETTER OF THE DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ՝ ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ ՏԷՐ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱՃԱՐԵԱՆԻ ԱՄԱՆՈՐԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԾՆԵՂԵԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒ ՊԱՏԳԱՍԸ

*«Իբրև զի գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղաղութեան եւ աւետարանչացն բարութեան»:
(Հովմայեցիս 10:15, Եսայի 15:7)*

Միբեցեալ ժողովուրդ Հայոց յԱստրալիա եւ Նոր Զելանտա,

Ամանորի եւ Սուրբ Ծննդեան տօներուն Պօղոս Առաքեալի խօսքերը կրկին կը սեւեռեն մեր միտքերը մեր Տիրոջ Ծնունդին եւ անոր բերած աստուածային խաղաղութեան պատգամին վրայ:

Տիրոջ կամքով տարի մը եւս բոլորեցինք միասնաբար եւ գործակցաբար մեր եկեղեցական հայրերուն, մեր թեմական եւ ծխական խորհուրդներուն: Փառք կուտանք Աստուծոյ այն բոլոր բարիքներուն համար, զորս Ան շնորհեց մեզի անցեալ տարուան ընթացքին:

Մեր բոլոր հոգեւոր, քաղաքական, մշակութային, կրթական, մարզական, բարեսիրական, լրատուական եւ ընկերային կազմակերպութիւններուն եւ անոնց անդամներուն կը մաղթենք առողջութիւն եւ յարատեւութիւն՝ տէր կանգնելու նոր սերունդին եւ փոխանցելու անոնց մեր տոհմիկ արանդութիւնները, մեր լեզուն, մեր մշակոյթը եւ հաւատքը:

Կը յիշենք անցնող տարուան մեզմէ բաժանուածները, խաղաղութիւն անոնց յոգնատանջ հոգիներուն: Կ'աղօթենք մեր հիւանդներուն եւ տկարներուն համար, որպէսզի քաջաբար շարունակեն իրենց բարի պատերազմը: Կ'աղօթեմ ձեր բոլորին համար, թէ՛ որպէս ընտանիքներ եւ թէ՛ որպէս անհատներ: Թող Տէրը պարգեւէ բոլորիդ խաղաղութիւն, կորով՝ դիմագրաւելու ձեր դէմ ցցուող մարտահրաւերները, որպէսզի աստուածապարգեւ ձեր կեանքը կարողանաք իմաստաւորել եւ ծառայեցնել բարի եւ ազգօգուտ նպատակներու:

Թող Բեթլեհեմի մտուրէն հրեշտակները կրկին հնչեցնեն բարի լուրը: Թող ան տարածուի համայն աշխարհի մէջ, յատկապէս ի Հայաստան, յԱրցախ, Միջին Արեւելք **«Եւ յամենայն տեղիս ուր եւ կարդան զանուն Տեառն»:** Թող մարդկութիւնը խաղաղ ապրի եւ ստեղծագործէ որպէս հարազատ եղբայրներ ի շինութիւն յամենայն աշխարհի եւ ի փառս Աստուծոյ:

ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ, ՁԵԶԻ ՄԵԶԻ ՄԵԾ ԱԻՆՏԻՍ

Աղօթարար՝
Հայկազուն Եպիսկոպոս Նաճարեան
Առաջնորդ

ԹԵՄԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շր 1 Դեկտեմբեր – Թեմիս Առաջնորդ Գերաշնորհ Տեր Հայկազուն Եպիսկոպոս Նաճարեան, ընկերակցութեամբ Թեմական Խորհուրդի անդամ Տեր եւ Տիկին Գեորգ եւ Մարինա Զափրազեանի եւ Դիանապետ Նշան Պասաճեանին, ներկայ գտնուեցաւ Խաղաղութեան Ընթրիքին կազմակերպուած Փարամաթա Առաքելութիւն (Parramatta Mission) հոգեւոր կազմակերպութեան նախագահ եւ Փարամաթայի շրջանի Ինայթինկ Եկեղեցոյ հոգեւոր հովիւ Վերապատուելի Դոկտ Մանաս Ղոշի կողմէ: Հոգեւոր Հայրը 15 տարիէ ի վեր կը կազմակերպէ միջ կրօնական այս հաւաքը: Աւելի քան հարիւր մասնակիցներու, 14 զանազան կրօններու ներկայացուցիչներ միասնաբար աղօթք բարձրացուցին խաղաղութեան համար: Այս տարուան գլխաւոր բանախօսն էր Սրբազան Հայրը: Մանաս Ղոշ ներկայացուց Սրբազան Հայրը ներկաներուն, կարդաց անոր կենսագրականը եւ բարձր գնահատեց Հայ եկեղեցոյ դերը Էքիմենիք շարժման մէջ: Ան յիշեց որ Նոյեմբերին Պրորուտի մէջ տեղի ունեցած ցուցահանդէսին բացումը կատարուած էր Սրբազան Հօր ձեռամբ,

Մարգարէի 11:6-7 համարը եւ զայն վերլուծելով ըսաւ թէ Մարգարէն կը տեսնէր դրախտային կեանքի մէջ գոյակցիլը ընտանի եւ վայրի կենդանիներուն, որ ինքնին ամենէն գեղեցիկ բացատրութիւնն է խաղաղութեան:

«Քսաներորդ դարը սկսաւ պատերազմներու ամենէն ահռելիով, որուն ընթացքին սպաննուեցան միլիոնաւոր զինուորներ, անօթութենէ, համաճարակներէ մահացան միլիոնաւոր մարդիկ, տեղի ունեցաւ 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութիւնը, որուն ընթացքին փճացան Հայեր, Ասորիներ եւ Պոնտացի Յոյներ: Անցեալին մենք սահմաններ դրինք ՄԵՐ եւ ՌԻՐԻՇՆԵՐՈՒՆ միջեւ, մենք՝ քաղաքակրթեալներս իսկ միւսները՝ բարբարոսներ, որոնք արժանի են մահուան: Արդեօք հիմա տարբեր է կացութիւնը: Այսօր, մենք՝ հաւատքի մարդիկս, պէտք է հասարակաց գետին գտնենք վաղուան մարդկութիւնը փրկելու համար, որովհետեւ տարբերակը ասեր է ձեռամբ վայրագ դեկավարներու, ինչպէս էին Հիթլերը, Մուսոլինին եւ Սթալինը»: Սրբազան Հայրը պատգամեց եզրակացնելով « Մեզ բաժնող պատերը պէտք է փուլ գան, անվատահոութիւնը պէտք է վերանայ եւ միայն այն ատեն է որ ՌԻՐԻՇԻն մէջ կը սկսինք տեսնել եղբայր մը, քոյր մը կամ ընկեր մը, միայն այն ատեն է որ անձնական կամ հաւաքական խաղաղութեան կը հասնինք, այն ատեն է որ Տիեզերքի մէջ ներդաշնակութիւնը կը հաստատուի»:

ուր Առաջնորդարանը իր գործօն մասնակցութիւնը բերած էր յիշատակելու համար Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի ամառային հարիւրամեակը: Իսօք առաւ Սրբազան Հայրը եւ բացատրելէ ետք Խաղաղութիւն բառի իմաստը, մէջբերեց Եսայայ

Կիր 2 Դեկտեմբեր – Հովանաւորութեամբ Սրբազան Հօր եւ անոր ներկայութեամբ Ալեքսանդր Վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկեան շաբաթօրեայ վարժարանի ամավերջի հանդէսը նուիրուած Երեւանի 2800ամեակին, ի ներկայութեան Հոգեշնորհ Տեր Երեմիա Վարդապետ Աբգարեանին, ՀԲԸՄ Սիտնիի ատենապետ Պրն Միհրան Լեփեճեանին եւ Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Պրն Վազգէն Եկէնեանին: Մօտ 200 հանդիսատեսներ՝ ծնողներ, բարեկամներ, աշակերտներ, եկած էին քաջակերելու ձեռնարկը: Ճոխ յայտագիր մը ներկայացուեցաւ աշակերտութեան կողմէ: Իր փակման խօսքին մէջ Սրբազան հայրը ողջունեց վարժարանի ինամակալութեան երկու նախաձեռնութիւնները կիրարկելի 2019 թուականին՝ ա) Դպրոցը Chatswood Mercy Collegeէն կը փոխադրուի Killarney Heights: Բ) Հայերէն ուսուցանելու համար կ'որդեգրուի նաեւ Armenian Virtual College (AVC)ի ծրագիրը դասական ուսուցման կողքին: Հանդիսութիւնը փակուեցաւ Պահպանիչով:

Կիր 2 Դեկտեմբեր – Թեմական Խորհուրդի Ատենապետ Սարգիս Տեր Պետրոսեան ինչպէս նաև Գեորգ Չափրազեան, Դիանապետը, Սուրբ Յարութիւն եւ Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցիներու Օխական խորհուրդներու ներկայացուցիչները, ներկայ գտնուեցան ՀՅԴի հիմնադրութեան 128ամեակի տօնակատարութեան, որ տեղի ունեցաւ Գօլստըն Ճեմարանի հանդիսասրահին մէջ ներկայութեամբ 300ի հասնող հանդիսատեսներու: Կոկիկ գեղարուեստական յայտագիր մը ի գործ դրուեցաւ: Օրուան բանախօսն էր Պոսթընէն յատուկ այս առիթով հրաւիրուած «Հայրենիք» թերթի նախկին խմբագրապետ Պրն Խաժակ Մկրտիչեան, որ հակիրճ բայց իմաստալից բացատրութիւն տուաւ իր կուսակցութեան կատարած 128ամեայ գործունէութեան ի սպաս Հայ ժողովուրդին եւ Հայրենիքին մասին, թուեց ձեռքբերումները առանց աննկատ ընելու այն դժուարութիւններն ու մարտահրաւերները, զորս դժուարացած է դիմագրաւել:

Բշ 3 Դեկտեմբեր – Ընկերակցութեամբ Ատենապետ Սարգիս Տեր Պետրոսեանի, Դիանապետին եւ Ս. Յարութիւն Եկեղեցոյ Օխական Խորհուրդի ատենապետ Պրն Պետրոս Զօրլուի, Սրբազան հայրը այցելեց Հայկական Ձեռագործներու Յուցահանդէսը կազմակերպուած Հայ Աւետարանական Եկեղեցոյ Տիկնանց Միութեան կողմէ: Վերապատուելի Յակոբ Սարգիսեան, Տիկին Սիլվա Սարգիսեան, Տիկին Լենա Պոյնուշաքեան, Տիկին Սեդա Յովակիմեան եւ Միոթեան այլ տիկիներ լայն բացատրութիւն տուին ձեռագործներուն մասին, որոնք հաւաքուած էին Միտնիի գանազան ընտանիքներէն: Որակաւոր արուեստի նմուշներ ցուցադրուած էին Մարաշի, Քիլիսի, Սվազի, Տօրթ Եոլի եւ Հայկական գանազան գաւառներու ձեռագործներէն: Վերապատուելին վկայեց թէ ոչ Հայ անհատներ ներկայ եղած էին մէկ օր առաջ տեղի ունեցած բացման հանդիսութեան եւ զմայլած էին,

որովհետեւ այս ձեռագործները բաղդատած էին Աւստրալական ձեռագործներուն հետ, որոնք շատ անելի պարզ էին քան ճիգ պահանջող հայկական այս գործերը :

Սրբազան Հայրը մեծ հետաքրքրութիւն ցուցաբերեց այս արժեքաւոր ցուցահանդէսին, ուր կ'արտացոլար մեր մշակոյթը, արուեստը եւ երանգներու ներդաշնակութիւնը: Ան գնահատեց Տիկնանց Միութեան իւրաքանչիւր անդամի տարած աշխատանքը, շնորհաւորեց Վերապատուելին վերջին գէթ վեց տարուան մէջ նմանը չունեցող այս յաջող ցուցահանդէսին կազմակերպման համար:

Գշ 4 Դեկտեմբեր – Սրբազան հայրը մասնակցեցաւ NSW Ecumenical Council(NSWEC)ի Եկեղեցապետներու ժողովին: Լորընտիքի NSWECի Նախագահ Revd Dr Raymond Williamson OAM բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն ապա կարդացուեցան շրջանաւարտ եւ նորընտիր նախագահներու տեղեկագիրները: Պրն Garth Blake AM SC խօսեցաւ Implications of the Royal Commission for Church Communities նիւթին մասին յատկացուած եկեղեցական հաստատութիւններու մէջ անչափահաս երեխաներու դէմ տեղի ունեցած բռնութեանց: Ապա Ժողովը լսեց NSW Ombudsmanը, որ խօսեցաւ «Children's Guardian update on current status» նիւթին մասին: Ժողովը քննեց կարելիութիւնները գործադրելու Royal Commission's Recommendationsը, ինչպէ՞ս եւ ուրկէ՞ սկսելու հնարաւորութիւնները:

Գշ 4 Դեկտեմբեր – ՆՍՕՏՏ Գարեգին Բ Կաթողիկոսի ի պատիւ տրուելիք ճաշկերոյթի ենթայանձնախումբը գումարեց իր հերթական ժողովը եւ որոշումներ կայացուց կազմակերպչական աշխատանքներու վերաբերող: Ենթայանձնախումբը իր գործնական աշխատանքներուն պիտի սկսի անմիջապէս: Ենթայանձնախումբը Փարոսի ուշադրութեան յանձնեց որ ճաշկերոյթի տոմսերը արդէն իսկ կը վաճառուին եւ կոչ կ'ուղղէ համայնքի անդամներուն քաջալերել ձեռնարկը: Ենթայանձնախումբը իր գեկուցումը ներկայացուց մէկ ժամ ետք տեղի ունեցող Վեհափառ Հօր Ընդունելութեան Յանձնախումբի ժողովին, որուն նախագահեց Սրբազան Հայրը:

Դշ 5 եւ Ուրբ 7 Դեկտեմբեր – Թեմական Խորհուրդը, նախագահութեամբ Սրբազան Հօր, գումարեց երկու արտահերթ ժողովներ քննարկելու համար թեմիս հոգեւոր հայրերուն վճարուելիք աշխատավարձերը եւ օրինագծեր առաջարկելու առ ի վաւերացում Թեմական Պատգամաւորական Ժողովին, որ պիտի գումարուի Մայիս 2019ին: Խորհուրդը 7 Դեկտեմբերի ժողովին քննարկեց իր ծրագիրները 2019 տարուան ընթացքին գործադրելի:

Ուրբ 7 եւ 14 Դեկտեմբեր – Ինչպէս սովորութիւն է, ամէն տարի նախ քան տարեվերջ, մեր երկու ամէնօրեայ վարժարաններու աշակերտները (ընդհանրապէս 6րդ դասարանի) ՀԲԸՄ Ալեքսանդր Վարժարան եւ Համազգային Գօլստըն Ճեմարան, իրենց երգերով, պարերով եւ ասմունքներով ելոյթ կ'ունենան Հայ Գաղութի Բարեկեցութեան Կեդրոնի խնամքին ենթակայ մեր մամիկներուն ու պապիկներուն առջեւ,

կ'աւետեն Նոր Տարուան ու Սուրբ Ծննդեան տօները եւ բարիք կը մաղթեն անոնց: Այս տարի եւս 7 Դեկտեմբերին եւ 14 Դեկտեմբերին յաջորդաբար Գօլստըն Ճեմարանի եւ Ալեքսանդր Վարժարանի աշակերտները մէկական ժամով ելոյթ ունեցան եւ Նոր Տարուան իրենց բարեմաղթանքը կատարեցին մեր մեծ մայրիկներուն ու մեծ հայրիկներուն, խանդավառելով զանոնք եւ անոնց օրհնութիւնները ստանալով: Երեխաները եւ իրենց ընկերացող ուսուցչուհիները ճաշի հիւրերը եղան Կեդրոնի տնօրէնութեան:

Ուրբ 7 Դեկտեմբեր – Սրբազան Հայրը իր գրասենեակին մէջ ընդունեց «Որդեգրիր Մի Գիւղ» բարեսիրական հաստատութեան հիմնադիր անդամ Տիկին Արմինէ Յակոբեանը: Տիկին Յակոբեան եւ ամուսինը Լէն Ուիքս բաւական յաջող ծրագիրներ իրականացուցին Հայաստանի գիւղերուն մէջ, նպատակ ունենալով գործի ստեղծում գիւղական շրջաններուն մէջ առաջը առնելու համար արտագաղթին: Սրբազան Հայրը իր աջակցութիւնը եւ քաջալերանքը ցուցաբերած է միշտ «Adopt a Village» այս ծրագրին: Քննարկուեցաւ Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի հետ գործակցութեան կարելիութիւնները:

Ուրբ 7 Դեկտեմբեր – Նահանգապետուհի Օրիորդ Գլատիս Պերէճիքեան, ընկերակցութեամբ Տիկին Նորա Սեւակեանի, Ուիլյամի իր գրասենեակին մէջ ընդունեց Սրբազան Հայրն ու Դիւանապետ Նշան Պասաճեանը: Սրբազան Հայրը եւ Նահանգապետուհին քննարկեցին Վեհափառ Հօր այցելութեան մանրամասնութիւնները, որոնց համար Օրիորդ Պերէճիքեան խոստացաւ իր կարելին ընել որպէս նահանգապետուհի եւ փորձել ներկայ գտնուիլ կազմակերպուելիք միջոցառումներուն:

Շբ 8 Դեկտեմբեր – Սրբազան Հայրը Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ մատուցեց Հայ Հանգստեան Տան մէջ ի ներկայութեան բոլոր մեծահասակներուն, որոնց խնամք կը տրուի այնտեղ: Ներկայ էր նաեւ Տնօրէնութիւնը եւ անձնակազմը: Սրբազան Հօր ընկերակցեցան Հոգեշնորհ Տէր Երեմիա Վարդապետ Աբգարեանը, Արժանապատիւ Տէր Պարթէ Քահանայ Գարագաշեան, նաեւ Բարեշնորհ Սարկաւազներ: Սրբազան Հայրը խօսեցաւ նաեւ յաւուր պատշաճի քարոզ եւ ոգևորեց մեր մամիկներն ու պապիկները: Ապա Սրբազան Հայրը, Քահանայ Հայրերը եւ Սարկաւազները ճաշի հիւրերը եղան Հայ Հանգստեան Տան:

Աւանդութիւն դարձած Պատարագի մատուցումը տասնեակ տարիներէ ի վեր կը կրկնուի խանդավառութիւն արթնցնելով եւ բնակիչներուն եւ տնօրէնութեան ու անձնակազմին մօտ:

Շբ 8 Դեկտեմբեր – Սրբազան Հօր եւ Թեմական Խորհուրդի հրաւերով տեղի ունեցաւ Առաջնորդարանի նուիրատուներուն ի պատիւ Քոքթէյլ մը Առաջնորդարանի դահլիճին եւ շրջափակին մէջ: Ներկայ էին 60ի շուրջ նուիրատուներ, Թեմական եւ Ծխական Խորհուրդի անդամներ: Առաջնորդարանի Տիկնանց Յանձնախումբը պատրաստած էր բոլոր համադամ կերակուրները: Երկու երիտասարդներ Եկեղեցոյ Երիտասարդական Միութենէն կատարեցին ըմպելիներու բաժանումը: Հանդիսավարութիւնը կատարեց Պարոն Ստեփան Գրգեաշարեան, որ իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Առաջնորդարանի շինարարութեան գործընթացին եւ անոր կարեւ-

րութեան: Տիկին Լորա Արթինեան ներկայացուց Առաջնորդարանի շինարարութեան եւ զարգացման պատմականը եւ Առաջնորդարանի առաքելութիւնը:

Սրբազան Հայրը շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր նուիրատուներուն առանց որոնց Առաջնորդարանը կարելի չէր ըլլար կառուցել, ինչպէս նաեւ Տիկնանց Յանձնախումբին, Երիտասարդներուն, Առաջնորդարանին շինարարութեան հետ առնչուող բոլոր անհատներուն: Ան բացատրեց գործնական դերակատարութիւնը Առաջնորդարանին ազգային եկեղեցական կեանքին մէջ: Սրբազան Հօր մակագրութեամբ երկլեզու Նոր Կտակարան մը նուիրուեցաւ իւրաքանչիւր նուիրատուի: Հիւրերը բարձր ոգւերութեամբ եւ գոհունակութեամբ մեկնեցան Առաջնորդարանէն:

Շր 8 Դեկտեմբեր – Մէկ շաբաթ առաջ գաղութս ժամանած էր Հոգեշնորհ Տէր Երեմիա Վարդապետ Սրգաբեան, որպէս հոգեւոր հովիւ Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցոյ: Հայր Սուրբը ներկայացուց Սրբազան Հայրը ՀԲԸՄ Ալեքսանտր Վարժարանի ամավերջի Ծննդեան Երգերու Համերգին: Հայր Սուրբը ականատես եղաւ գեղեցիկ տարազներով ներկայացուած ճոխ երգահանդեսին “Rock Around the Christmas Tree” թեմայով: Աւարտին՝ ՀԲԸՄ Սիտնիի մասնաճիւղի ատենապետ Միհրան Լեփեճեան եւ դպրոցի պատասխանատու ներկայացուցիչներ կատարեցին պաշտօնական բացումը կրտսերներու խաղավայրին հաստելով յատուկ ժապաւէնը:

Վիր 9 Դեկտեմբեր – Ընկերակցութեամբ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանի, Սրբազան Հայրը նախագահեց Համագային

Թումանեան Վարժարանի ամավերջի հանդէսին: Ներկայացուեցաւ ճոխ յայտագիր, որ մեծապէս տպաւորեց բոլոր ներկաները: Տնօրէն Պրն Գեւիկ Աւետեան ներկայացուց դպրոցի միամեայ գործունէութեան տեղեկագիրը: Սրբազան Հայրը օրհնեց շրջանաւարտ աշակերտները եւ անոնց փայլուն ապագայ մաղթեց: Հանդէսը իր լրումին հասաւ աղօթքով:

Բշ 10 Դեկտեմբեր – Ընկերակցութեամբ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանի, Սրբազան Հայրը հիւրը եղաւ Բայտի Բարեկեցութեան կեդրոնի կողմէ կազմակերպուած Սուրբ Ծննդեան հաւաքոյթին: 90ի շուրջ Հայ Մամիկներ եւ Պապիկներ հաւաքուած էին այնտեղ: Ներկայ էին նաեւ Խորհրդարանի անդամ Պրն Վիքթօր Տոմինելլօն եւ North Ryde

Community Aidի տնօրէնուհի՝ Քարոլայն Ուիլքինսընը: Այս վերջինը դրուատանքով խօսեցաւ Կեդրոնին տարած մարդասիրական աշխատանքին մասին իսկ Պրն Տումինէլլօ իր ուրախութիւնը յայտնեց որ այս թիւով Հայեր եւ Հայու-

հիներ այստեղ էին եւ անոնց ըսաւ թէ իր գրասենեակը միշտ բաց էր անոնց առջեւ որեւէ կարիքի համար: Սրբազան Հայրը օրհնեց բոլոր մասնակիցները, բացատրեց թէ Սուրբ Ծնունդի խորհուրդն էր միասին ըլլալը, իրարմով հարստանալը: Կեդրոնի Տնօրէնուհի Օրիորդ Քոլէթ Մարտիրոսեան շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն: Իր 9 տարիներու անխոնջ եւ նուիրումով տարած կամաւոր աշխատանքին համար պարգևատրուեցաւ Պրն Ժագ Պարան: Պարոն Պարան 2019ին պիտի չկարենայ շարունակել իր կամաւոր գործը կամքէ անկախ պատճառներով: Ան իր խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան Հօր, Կեդրոնի Տնօրէնութեան, Պրն Տումինէլլոյին եւ բոլոր Հայրիկներուն ու Մայրիկներուն եւ ըսաւ թէ ինք միշտ պատրաստ պիտի ըլլայ իր օժանդակութիւնը բերելու Կեդրոնին երբ կարիքը զգացուի:

Դժ 12 Դեկտեմբեր – Սրբազան Հայրը մասնակցեցաւ Մերձաւոր Արեւելեան եկեղեցապետերու հերթական ժողովին, որ տեղի ունեցաւ Սոնթերէյի Ղպտի Ուղղափառ Եկեղեցոյ սրահին մէջ: Ժողովը զբաղեցաւ զանազան հարցերով, ի միջի այլոց Եգիպտոսի մէջ Քրիստոնէութեան եւ յատկապէս Ղպտիներուն դէմ կատարուած ահաբեկումներով, Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի այցելութեամբ, Աւստրալիոյ մէջ Կրօնական ազատութեան հարցով, եւ այլն:

Դժ 12 Դեկտեմբեր – Համազգային Գօլտըն Ճեմարանի Տնօրէնութեան հրաւերով Սրբազան Հայրը, Հոգեշնորհ Տէր Երեմիա Վարդապետ Աբգարեանը, Ատենապետ Սարգիս Տէր Պետրոսեան, Թեմական Տէր եւ Տիկին Գեորգ եւ Մարինա Զափրագեան, Դիանապետ Նշան Պասմաճեան, Սուրբ Յարութիւն եւ Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցիներու Ծխական Խորհուրդներու ներկայացուցիչներ, յաջորդաբար՝ Տէր եւ Տիկին Սարգիս եւ Զեփիլո Մուրատեան եւ Վազգէն Եկէնեան ու Կարօ Արապեան: Շատ կոկիկ գեղարուեստական յայտագիր մը ի գործ դրուեցաւ հանդիսավարութեամբ Օրիորդ Սալի Պանոսի: Տնօրէն Էտի Տէմիրճեան հակիրճ տեղեկատուութիւն տուաւ դպրոցական աշխատանքներուն մասին: Կատարուեցան մրցանակաբաշխութիւն եւ գնահատագրերու յանձնում: Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ կողմէ Հայ Համայնքին իրենց ծառայութեան համար պարգևատրուեցան Հրանդ Պեճիւքեան եւ Բալիկ Կեօզիւզարայեան: Պարգևները յանձնուեցան Պրն Սարգիս Մուրատեանի ձեռամբ: Սրբազան Հայրը իր փակման խօսքին մէջ վեր առաւ Հայ դպրոցի արժանիքները եւ իր օրհնութիւնը տուաւ բոլոր աշակերտութեան, տնօրէնութեան, ուսուցչական կազմին եւ ծնողներուն: Ան նաեւ դրուատեց հանդէսը պատրաստողները, որոնք կարողացած էին կարճ ժամանակամիջոցի մէջ որակաւոր յայտագիր հրամցնել ներկաներուն: Սրբազան Հօր Պահպանիչով ասարտեցաւ հանդիսութիւնը:

Եժ 13 Դեկտեմբեր – Սրբազան Հօր նախագահութեամբ տեղի ունեցաւ Հայկական Կազմակերպութիւններու երրորդ ժողովը Վեհափառ Հօր այցելութեան հետ առնչուած: Զեկուցուեցաւ ցարդ կատարուած աշխատանքներուն մասին եւ տրուեցան ցուցմունքներ ժողովականներուն կողմէ:

Ուրբ 14 Դեկտեմբեր – Էտկարեան սրահը եռուզեռ կ'ապրէր: Կաղանդ Պապուկի օրն էր Հայ Գաղութի Բարեկեցութեան Կեդրոն (ՀԳԲԿ) յաճախող մեր մամիկներուն ու պապիկներուն: Օրը կը զուգադիպէր նաեւ ողջերթին, որ պիտի տրուէր ՀԳԲԿի 37 տարիներու գործերու ներդաշնակման տնօրէնուհի Տիկին Ազնիւ Իսկէնտերեանին: Այդ օր կը լրանար նաեւ Տիկին Իսկէնտերեանի 70ամեակը: Այս առիթով ներկայ էին Սրբազան Հայրը, Արժանապատիւ Քահանայ Հայրեր՝ Տէր Պարթեւ Գարագաշեան եւ Տէր Աւետիս Համբարձումեան, Թեմական Խորհուրդի ատենապետ Պրն Սարգիս Տէր Պետրոսեան, ՀԳԲԿի խնամակալ մարմնի ատենապետ Պրն Ստեփան Գրգեաշարեան, անդամներ՝ Տիկին Զեփիլո Մուրատեան, Օրիորդ Սօնա Պերպերեան, Տիարք Բաբգէն Զարգաւաթճեան, Տիարքան Ֆապրիքաթորեան, Պրն Պետրոս Զօրլու, Դիանապետը, Տիկին Ազնիւր

փոխարինող Երեցկին Յասմիկ Համբարձումեանը եւ յոբելեարին ընտանիքի անդամներն ու հարազատները: Հանդիսավարուհի Տիկին Մարինա Չափրազեան, Կադանդ պապուկի նուէրներու բաժանումէն ետք յաջորդաբար հրաւիրեց Պարոն Ստեփան Գրգեաշարեանը, Մարգիս Տէր Պետրոսեանը, Քահանայ Հայրերը, Պրն Պետրոս Զօրլուն, Դիւանապետը, Պրն Պօղոս Պալիօզեանը, որոնք արտասանեցին իրենց սրտի խօսքերը, դրուատելով Տիկին Ազնիւի վաստակը եւ անոր կատարած մեծ աշխատանքը ի նպաստ Հայ գաղութին: Յուզումը կրծքին՝ իր խօսքը արտասանեց Տիկին Ազնիւ, իր շնորհակալութիւնն ու երախտագիտութիւնը յայտնելով Սրբազան Հօր, ինամակալութեան եւ իր հին ու նոր գործակիցներուն, ներկայի եւ անցեալի կամաւորներուն եւ մեր մեծահասակներուն: Այս վերջիններուն անունով իր սրտի խօսքը արտասանեց Պրն Թորոս Սօզեան: Սրբազան Հայրը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Տիկին Ազնիւին, գնահատեց Հոգեւոյս Ադան Սրբազանին տեսիլքը եւ տարած աշխատանքը ՀԳԲԿին ի նպաստ: Ան ըսաւ թէ քաջ գիտէր թէ Տիկին Ազնիւ իր գործը թողած էր սակայն մեր մօտ եւ հետ պիտի մնայ միշտ եւ իր զօրակցութիւնը պիտի վայելենք բոլորս:

Կիր 16 Դեկտեմբեր – Սրբազան Հայրը, իբր Հայրապետական Պատուիրակ 15 Դեկտեմբերին ճամբորդեց Հնդկաստան, հետեաբար չկարողացաւ մասնակցիլ Հայկական Փառասօնին, որ ամէն երկու տարին անգամ մը կը կազմակերպուի Աւստրալիոյ Հայ Դատի Յանձնախումբին կողմէ: Բազմահազար Հայեր եւ ոչ Հայեր փութացած էին Թումպայունկ Փարք միասնաբար վայելելու մեր գաղութի դպրոցական, երիտասարդա-

Կալոյեանը: Իր մէկ ժամ տեւող յայտագրով Կալոյեան դիւթեց ներկաները ազգագրական, հայրենասիրական եւ էսթրատային երգերով: Հայ Եկեղեցւոյ Երիտասարդական Միութիւնը նաեւ ունէր կրպակ մը, ուր մեր երիտասարդ-երիտասարդուհիները բացատրութիւն կու տային իրենց տարած եւ տանելիք աշխատանքներուն մասին, կ'արձանագրէին նոր անդամներ, կը վաճառէին զանազան Հայերէն թէ Անգլերէն գիրքեր, կը ցրուէին Հայ Բարեկեցութեան Կեդրոնի ծանուցումները ինչպէս նաեւ ծանուցումներ՝ Վեհափառ Հօր այցելութեան վերաբերեալ: Սիտնիի Երիտասարդութիւնը ընդհանրապէս վերակազմակերպման աշխատանքի մէջ է, որ խիստ քաջալերական է գաղութիս ապագային համար: Եկեղեցւոյ երիտասարդութիւնը դրական աշխատանք կը ցուցաբերէ եկեղեցւոյ նկատմամբ սեր ու հետաքրքրութիւն ստեղծելու Հայ երիտասարդութեան մէջ: Փարոսի խմբագրութիւնը մեծապէս կը գնահատէ տարուած աշխատանքը եւ յաջողութիւն կը մաղթէ մեր երիտասարդներուն:

կան երգչախումբերն ու պարախումբերը, մեր գաղութի արուեստագէտներուն երգերն ու գործիքային նուագները: Ներկայ էր նաեւ Նահանգապետուհի Պերէճիքլեան ինչպէս նաեւ ներկայ էին զանազան Հայկական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ եւ պետական բարձրաստիճան պաշտօնակատարներ: Բացման արարողութեան խօսք առաւ նահանգապետուհին նախ անգլերէնով ապա Հայերէնով եւ իր հպարտանքը յայտնեց այս փառասօնին կազմակերպման համար որպէս Հայ նահանգապետուհի: Այս տարուան հիւրն էր Հայրենի սիրուած երգչուհի Կապի

ԳՉ 18 Դեկտեմբեր – Պատմական օր պիտի մնայ 18 Դեկտեմբեր 2018ը Սիտնիի Հայ գաղութին համար մասնատրապէս եւ Աւստրալիոյ Հայ համայնքին համար՝ ընդհանրապէս: Նախաձեռնութեամբ ու նուիրատուութեամբ Տէր եւ Տիկին Ստեփան եւ Հիլտա Գրգեաշարեանի և քաջալերանքովն ու արտօնութեամբը Սիտնիի Կաթոլիկ Արքեպիսկոպոս Բարձրաշնորհ Անթոնի Ֆիշըր Արքեպիսկոպոսին եւ Կաթոլիկ բարձրագոյն ղեկավարութեան, Հայկական Խաչքար մը գետեղուեցաւ Սիտնիի կեդրոնը գտնուող Մէյթ Մէյրիզ Տաճարի շրջափակին մէջ, Քոլէճ պողոտային վրայ, Հայտ Փարքի ճիշտ դիմացը: Խաչքարը նուիրուած է Տաճարին առ ի երախտագիտութիւն Յեղասպանութեան 100ամեակին առթիւ Մէյթ Մէյրիզ Տաճարին մէջ տեղի ունեցած Պատարագին, որուն ներկայ եղան աւելի քան 2000 հաւատացեալներ: Քողագերծումը կատարեցին Արքեպիսկոպոսը, Նահանգապետուհի Գլաուիա Պերէճիքեան եւ Ստեփան Գրգեաշարեան: Այս արարողութեան նուիրատուներու կողմէ Հայաստանէն յատուկ հրաւիրուած էր խաչքարագործ Արտակ Համբարձումեան, որ անձամբ վերահսկեց Խաչքարի գետեղման աշխատանքներուն: Սրբազան Հայրը Հնդկաստան ճամբորդութեան պատճառաւ չկարողացաւ ներկայ ըլլալ սակայն զինք ներկայացուց Հոգեշնորհ Տէր Երեմիա Վարդապետ Արգարեանը, որ մասնակցեցաւ օրհնութեան արարողութեան: Հայր Սուրբին ընկերակցեցան Արժանապատիւ Տէր Պարթէ Գարագաշեան եւ Տէր Աւետիս Համբարձումեան Քահանայ Հայրերը, Թեմական Խորհուրդի ատենապետը եւ այլ անդամներ, Սուրբ Յարութիւն եւ Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցիներու Ծխական Խորհուրդներու անդամներ: Մօտ 200 անձիք ներկայ էին, որոնց կար-

զին՝ պետական եւ կղերական բարձրաստիճան անձնատրութիւններ, Անկլիքան, Լուտերական, Իւնայթիկ, Քաղդէական, Մէլքայթ, Ղպտի եկեղեցիներու եկեղեցապետերը եւ իրենց ընկերակցող հոգևոր հայրեր, Հայկական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ եւ հաւատացեալներ: Տպաւորիչ խօսքերով հանդէս եկան Պրն Գրգեաշարեան, Նահանգապետուհին, հանդիսավար Հայր Տօն Բիչըրտսըն եւ Արքեպիսկոպոս Անթոնի Ֆիշըր: Այս վերջինը իր խօսքին մէջ մեջբերեց Հիթլերի խօսքը թէ «Ո՛վ այսօր կը յիշէ Հայոց ոչնչացումը» Արքեպիսկոպոսը պատասխանեց «Մե՛նք կը յիշենք եւ այսօրուան Խաչքարով կու գանք ըսելու որ պիտի չմոռնանք Հայոց Յեղասպանութիւնը»:

Images courtesy Giovanni Portelli/Catholic Archdiocese of Sydney

Ձեռնարկի աւարտին, յատուկ հրաւիրեալներու համար, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն Կաթոլիկ Առաջնորդարանին մէջ: Տէր եւ Տիկին Գրգեաշարեաններուն այս մտայղացումը եւ զայն իրագործելը պատմական մեծ նշանակութիւն ունին ոչ միայն Աւստրալական այլ նաեւ միջազգային մաշտապով: Նախ, որ Մէյթ Մէյրիզը Աւստրալական Ազգային Ժառանգութեանց շէնքերուն ցուցակին մէջն է եւ խաչքարն ալ այնտեղ կը մնայ առ յաւիտ: Երկրորդ, որ Սիտնիի ամենէն բանուկ եւ զբօսաշրջիկներով լեցուն փողոցին վրայ է կանգնած, տեսանելի ամէն անցորդի կողմէ: Փարոս կը շնորհատրէ Պարոն Ստեփանը եւ Տիկին Հիլտան եւ անոնց կը մաղթէ անընդմեջ առողջութիւն:

ԴՅ 26 Դեկտեմբեր – ՀՄԸՄԻ Նախասարդեան խաղերը տեղի ունեցան Սիտնիի մեջ: Խաղերը սկսան 25 Դեկտեմբերին եւ տևեցին մինչև 28 Դեկտեմբեր: Սրբազան Հայրը, Թեմական Խորհուրդը եւ Ծխական Խորհուրդները հրավիրուած էին բացման հանդիսութեան: Հայր Երեմիա Աբգարեան ներկայացուց Սրբազան Հայրը, անոր ընկերացան Թեմականի ատենապետ Սարգիս Տէր Պետրոսեան, փոխ ատենապետ Ստեփան Գրգեաշարեան, Դիւնապետն ու Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդի ատենապետ Վազգէն Եկէնեան: ՀՄԸՄԻ փողերախումբի առաջնորդութեամբ աւելի քան 600 մարզիկներ սողանցեցին խանդավառելով հազարաւոր ներկաները: Խօսք առին Աւստրալիոյ ՀՄԸՄԻ Շրջանային Վարչութեան Ատենապետ Տիրան Վահրատեան եւ ՀՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Վիգէն Քորթեան: Տողանցքի աւարտին Հայր Սուրբը հրաւիրուեցաւ կատարելու փակման խօսքը: Հայր Սուրբը, որուն առաջին փորձառութիւնն էր, ի տես այս թիով մարզիկներու, դրուատանքով արտայայտուեցաւ ՀՄԸՄԻ հարիւրամեայ մեծ ընտանիքին մասին, որ հայապահպանման աշխատանքին մեծ նպաստ կը բերէ: Խօսքին աւարտին Հայր Սուրբին վզին անցուեցաւ ՀՄԸՄԻ 100ամեակը եւ Նախասարդեան Խաղերու 50ամեակը խորհրդանշող ոսկեգօծ մետալ:

Ծուխի Լուր

Ունեթուրթփիլ, Սիտնի – Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցի

Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդը եւ Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը Ուրբաթ, 7 Դեկտեմբերի երեկոյեան, եկեղեցոյ Պաթմանեան Սրահին մեջ ընդունեցին ՀՅԴ «Քեռի» Ենթակոմիտէին եւ իրենց

հովանաւորութեան տակ եղող կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները: A.Y.F Բեկոր Մասնաճիւղ – Խանասոր Պատանի, ՀՕՄ-ի Արաքս Մասնաճիւղի Վարչութիւն եւ իր Երեցներու Օրուան Յանձնախումբ, Համազգային Սեւան Մասնաճիւղի Վարչութիւնը եւ Սերոբ Փափագեան Վարժարանի տնօրէնութիւնն ու Ուսուցչական կազմը եւ ՀՄԸՄ Վարչութիւնը:

Այցի նպատակը Հոգեշնորհ Տէր Երեմիա Վարդապետ Աբգարյանին բարի գալուստ մաղթել եւ հետագայ համագործակցութեան ծրագիրներ ձեւակերպելն էր: Ներկայացուցիչները առիթ ունեցան ամփոփ տեղեկութիւններ տալու Հայր Սուրբին իրենց գործունէութեան մասին: Երեկոն վերջացաւ Պահպանիչով:

The Holy Trinity Parish Council and Ladies Auxiliary arranged a meet and greet with the Armenian Revolutionary Federation Keri Yentagomide and sub-committees in the Batmanian Hall on Friday evening 7 December. The evening was also attended by representatives from the Armenian Youth Federation Pegor and Khanasor Badani groups, Armenian Relief Society Arax Chapter and the organisers of the Seniors' Program, Hamazkaine Sevan Chapter and Homenetmen Navasart Chapter and the Serop Papazian Saturday School's principal and teachers.

The purpose of the gathering was to enable newly appointed Parish Priest, the Very Reverend Father Yeremia Abgaryan to become acquainted with local community groups and discuss ways of bringing them and the church closer together.

Each group provided a brief outline of their work. The night closed with a prayer.

**CHRISTMAS MESSAGE OF
HIS GRACE BISHOP HAIGAZOUN NAJARIAN
PRIMATE OF THE DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND**

*“How beautiful on the mountains are the feet of the messenger who announces peace,
who brings good news...” IS 52*

At this Festive Season the words of the Prophet Isaiah once again direct our thoughts to the divine and salvific life and words of our Lord Jesus Christ, the Prince of Peace.

In this eternal world, man’s life is just a speck, but a beautiful gift given by God to achieve through personal and spiritual peace, a meaningful life and as children of light bringing hope where is despair and love where is hate.

As Christians, in our daily lives we witness the diminishing family values, the inequality in the world in its various forms; those who have and those who do not, discrimination of women, manipulation of children; and the spread of hate and atrocities committed against one another from the Middle East to Africa and Asia.

After more than 2000 years, still the peace proclaimed by our Lord is far from its target. There is so much work to be done by every single Christian for the salvation of this world.

“So stand ready, with truth as a belt tight round your waist, with righteousness as your breastplate and your shoes the readiness to announce the Good News of peace.” (Ephesians 6:14)

May the peace and love of our Lord Jesus Christ enter the heart of every single individual, and may we live and work in this Festal Season and throughout the coming year as worthy children of our Eternal Father.

With Blessings,
Bishop Haigazoun Najarian
Primate

DIOCESAN NEWS

Saturday 1 December – The Primate His Grace Bishop Haigazoun Najarian, accompanied by Diocesan Councillor Mr and Mrs Kevork and Marina Tchaprazian, and Chancellor Nishan Basmajian, attended the Parramatta Mission Peace Dinner by the invitation of the President of the Mission and Minister of the local Uniting Church Dr Manas Ghosh, who has hosted this inter-religious dinner annually for the past 15 years. More than 100 attended the function, representing 14 various religions, raising united prayers for peace. The keynote speaker this year was our own Primate. Dr Ghosh introduced the Bishop by reading his biography and commending the Armenian Church's presence within the ecumenical movement. He stated the opening ceremony of the First World War exhibition in Burwood was officiated by the Primate with the Diocese contributing its part in the success of the centennial commemoration.

In his address, Bishop Najarian defined the meaning of the word 'peace' and reflected on the passage from the Prophet Isaiah 11:6-7 analysing what Isaiah viewed in heaven, the co-existence of man and beast, a most beautiful definition of peace.

With the entry into the 20th century, the most horrendous of wars was the slaughter of millions of soldiers, due to starvation; millions died as a result of epidemics; the first genocide of the 20th century resulted in the annihilation of Armenian, Assyrian and Pontic Greeks. He posed how in the past, we put barriers between ourselves and other societies, viewing ourselves as civilised peoples and others as barbarians, worthy of annihilation. Is the situation any different today? We, as Christian peoples, should set the standard for the preservation of future generations as the limitless options are wasted at the hands of dictators such as Hitler, Mussolini and Stalin. Bishop concluded by stating "the walls which separate us should be lifted, the mistrust should be reconsidered and it is only then that we will see in others a brother, a sister or a friend, it is only then that personal or a collective peace can be realised, it is then that world harmony will be established." (*Read Bishop Najarian's address in full is featured on Page 18*)

Sunday 2 December – The AGBU Alex Manoogian Saturday School end of year concert dedicated to the 2800th anniversary of Yerevan was held under the auspices of and with the presence of the Primate at the AGBU Alexander School. In attendance also were Very Reverend Father Yeremia Abgaryan, AGBU Chairman Mr Mihran Lepejian and Chairman of the Holy Trinity Church Parish Council Mr Vazken Yegenian. Some 200 participants including parents and friends enjoyed a delightful presentation by the students. In his closing address Bishop Najarian welcomed the two initiatives of the School's governing body (1) the move to Killarney Heights from Mercy College at Chatswood, and (2) the implementation of the Armenian Virtual College (AVC) program in conjunction with the educational course. The evening was closed with the prayer of protection.

Sunday 2 December – Diocesan Councillors, Chairman Sarkis Der Bedrossian and Kevork Tchaprazian, the Chancellor, Holy Resurrection and Holy Trinity Church Parish Council representatives, attended the 128th anniversary commemoration of the Armenian Revolutionary Federation, which was held in the Galstaun College reception hall, with over 300 community members attending. An appropriate order of entertainment was included in the program. The keynote speaker was former Hayrenik Editor from Boston, who travelled to Sydney for the event, Mr Khajag Megerditchian who delivered a succinct but meaningful summary of his Party's 128 years of service and achievements within the Armenian community and the Homeland, notwithstanding the difficulties and the challenges confronted over that period.

Monday 3 December – Accompanied by Chairman Sarkis Der Bedrossian, the Chancellor and Holy Resurrection Church Parish Council Chairman Mr Bedros Zorlu, Bishop Najarian visited the Armenian Handcraft Exhibition, organised by the Armenian Evangelical Church Ladies Auxiliary. Rev Hagop Sarkissian, Mrs Silva Sarkissian, Mrs Lena Boymoushagian, Mrs Seta Hovagimian and several of the committee members gave detailed accounts on the history of the handcrafted pieces. The

Reverend testified that non-Armenians attending the opening of the exhibition the previous day, found the standard of the Armenian pieces incomparable with Australian needlecraft, the Armenian pieces were much more elaborate and intricate.

Bishop Najarian viewed the valuable pieces exhibited with great interest, a harmony of the reflection of culture, art and dreams; he praised the efforts of each member of the Ladies Auxiliary, congratulated the Reverend for the organisation of the exhibition, and remarked “*I would say, a similar event had not been held in the past six years*”

Tuesday 4 December – Bishop Najarian participated in the NSW Ecumenical Council (NSWEC) executive committee meeting. The recently appointed President of the NSWEC, Rev Dr Raymond Williamson OAM welcomed the members and both the former and newly elected President’s Reports were read out. Mr Garth Blake AM SC delivered his message on the topic, Implications of the Royal Commission for Church Communities, on the premise of the abuse of children in church governed institutions. The Meeting also heard the NSW Ombudsman, who delivered a message on the topic, Children’s Guardian update on current status. The Meeting examined the possibility of implementing the Recommendations set down by the Royal Commission, how and from where to begin.

Tuesday 4 December – The details of the Banquet Reception in honour of His Holiness Karekin II were discussed during this periodically held meeting of the sub-committee which immediately commenced its tasks. The sub-committee informed Paros that the tickets to the Banquet are available and calls on the community to support the event. The sub-committee presented their report at the meeting of the principal Pontifical Visit Organising Committee which was held one hour later, presided over by Bishop Najarian.

Wednesday 5 December and Friday 7 December – The Diocesan Council held two extra-ordinary meetings, firstly to review the final draft of the Clergy Remuneration Guidelines and Job Description of Parish Priests of the Diocese, which will be presented for approval in the scheduled Diocesan Assembly General Meeting in May 2019. During the 7 December sitting, the meeting discussed the projects for the 2019 year.

Friday 7 to 14 December - As has become customary before the close of the school year, our two community primary schools (generally up to year 6), the AGBU Alexander Primary and the Hamazkaine Galstaun College pupils, presented their New Year and Christmas messages with song, dance and poetry recitals at our Armenian Community Centre seniors’ gathering,

This year on 7 December and 14 December respectively, the Galstaun College and the Alexander Primary School students performed for one hour each, conveying their New Year wishes to our senior mothers and fathers, delighting and receiving their blessings. The students and their accompanying teachers were the luncheon guests of the Centre’s management.

Friday 7 December – Bishop Najarian received the founder of the *Adopt-a-Village* charity organisation and member, Mrs Armine Hakobyan. Mrs Hakobyan and her husband Len Wicks, have achieved considerable success with projects in various villages in Armenia, creating work in the areas around the villages to offset the need to emigrate.

Bishop Najarian has always supported and encouraged the *Adopt-a-Village* project. The possibility of collaborating with the All-Armenian Fund was discussed.

Friday 7 December – The Premier The Hon Gladys Berejiklian, accompanied by Mrs Nora Sevagian, received Bishop Najarian and Chancellor Nishan Basmajian in her Willoughby electorate office. The Bishop and the Premier discussed details of the Catholicos’ visit; Miss Berejiklian gave assurance she will do her utmost as Premier to be present at the organised events.

Saturday 8 December – Bishop Najarian celebrated Holy Mass in the Alexander Aged Rest Home with all the residents attending. The Director of the facility was also present. Accompanying the Primate was Very Reverend Yeremia Abgaryan, Reverend Father Barteve Karakashian and Church Deacons. Bishop Najarian delivered an inspiring sermon, which comforted the seniors. The Bishop, priests and deacons were the luncheon guests of the Rest Home. The annual Holy Mass, which has become a traditional Christmas occasion, provides joy and solace to the residents, management and individuals alike.

Saturday 8 December – At the invitation of the Primate and the Diocesan Council, a Cocktail reception, to honour donors of the Diocesan Centre was held in the new building. The number attending reached close to 60 supporters of the project, Diocesan

and Parish Council members among them. The Diocesan Ladies Guild had prepared all the delectable appetisers. Two youth from the Church Youth Group (ACYA) served the guests. The Master of Ceremonies, Mr Stepan Kerkyasharian reflected on the process of the construction and its relevance. Mrs Laura Artinian presented a new program which is the progressive next step from the construction to focus on the development of the mission of the Diocese. Bishop Najarian thanked all the sponsors, for without them, the building project would not have been possible, as so too, the support of the Ladies Guild, the Youth, and all individuals working cohesively with the Diocesan objectives. He explained the active role of the Diocesan Centre in community and church life. A bilingual bible, signed and prefaced by the Primate was presented to each of the donors. The guests left the reception contented and in high spirits.

Saturday 8 December – Representing the Primate, Very Reverend Father Yeremia Abgaryan attended the end of year Carols Concert of AGBU Alexander Primary School. Only a week after arriving from the Mother See of Holy Etchmiadzin, Father Yeremia was entertained by the colourful costumes and vibrant songs of a musical production titled “Rock Around the Christmas Tree”. Following the concert he, with AGBU Sydney Chapter Chairman Mr Mihran Lepejian and school representatives cut the ribbon for the official opening of new junior playground.

Sunday 9 December – Accompanied by Father Avetis Hambarzumyan, Bishop Najarian presided over the Hamazkaine Toomanian Saturday School end of year concert. The program was a full and impressive display of performances by the students who demonstrated a rich cultural awareness.

The Principal Mr Gevik Avetian presented the annual report of the schools achievements. The Primate blessed the graduating students, wishing them bright futures. The concert was closed with prayer.

Monday 10 December – Accompanied by Father Avetis Hambardzumyan, Bishop Najarian was the guest of the Ryde Welfare Centre Christmas Party. Close to 90 seniors attended the gathering, as did The Hon Victor Dominello MP Member for Ryde and the Director of the North Ryde

Community Aid, Carolyn Wilson, who applauded the centre's social service. Mr Dominello also expressed his happiness to see such a large number of seniors gathered and assured them that his office door is always open to them whatever their need may be. Bishop Najarian blessed all present, explaining that the Christmas message is one of unity and to be enriched by each other. The Centre Director, Miss Colette Mardrossian thanked all present. For nine years of dedicated service in the Centre, Mr Jack Baran was presented an award for his contributions. For reasons beyond his control, Mr Baran is unable to resume his volunteer service in 2019. Mr Baran expressed his thanks to the Primate, the Centre management, Mr Dominello and all the seniors and gave assurance that he will always lend his support to the Centre when the need arises.

Wednesday 12 December – Bishop Najarian participated in the Conference of Representatives of the Middle Eastern Churches periodic meeting, which took place in the Monterey Coptic Orthodox Church Hall. The meeting focused on various matters, including the persecution and intimidation inflicted on the Christians in Egypt, in particular the Coptic Christian communities; the Pontifical visit of Karekin II; Religious freedom in Australia, and various other issues.

Wednesday 12 December – At the invitation of the Principal of Hamazkaine Galstaun College, Bishop Najarian and Father Abgaryan, Chairman Sarkis Der Bedrossian, Diocesan Councillor Mr and Mrs Kevork and Marina Tchaprazian, Chancellor Nishan Basmajian, Holy Resurrection and Holy Trinity Church Parish Council representatives, Mr and Mrs Sarkis and Zepur Mouradian, Vasken Yegenian and Garo Arabian attended. An orderly program of entertainment was included, with MC Miss Sally Band. The Principal Eddie Demirdjian gave a succinct overview of the year's annual activities. Awards and certificates were presented to the deserving students. For their dedication to serve the Armenian community, the Holy Resurrection Church presented awards to Hrant Boujakian and Palik Geozikaraian. Mr Sarkis Mouradian presented the Awards on behalf of the Holy Resurrection Parish Council. In his closing address, Bishop Najarian praised the values of an Armenian school and blessed all the students, principal, teachers and parents; also recognising the efforts of the concert organisers who achieved a high quality program within a short period of time. The evening was closed with the Primate's benediction.

Thursday 13 December – Bishop Najarian presided over the third sitting of Armenian community organisation representatives for the Pontifical Visit itinerary. Updates of progress were shared as were suggestions.

Friday 14 December – The Edgarian Hall was buzzing with excitement as Father Christmas was expected to visit our senior citizens at the Armenian Community Welfare Centre (ACWC). The day coincided with the retirement of the ACWC Aged Day Care Coordinator Mrs Azniv Iskenderian, after 37 years of service; also Mrs Iskenderian's 70th birthday. On this occasion, the Primate, parish priests Fathers Bartev Karakashian and Avetis Hambardzumyan, Diocesan Council Chairman Mr Sarkis Der Bedrossian, ACWC Management Committee Chairman Mr Stepan Kerkyasharian, members Mrs Zepur Mouradian, Ms Sona Berberian, Mr Papken Zarzavatjian, Mr Dickran Fabricatorian, Parish Council Chairman Mr Bedros Zorlu, the Chancellor, Yeretsgin Hasmik Hambardzumyan who succeeds Mrs Iskenderian as well as her family and relatives joined in the festivity. The MC was Mrs Marina Tchaprazian, Father Christmas distributed gifts, followed by Mr Stepan

Kerkyasharian inviting Sarkis Der Bedrossian, the Reverend Fathers, Mr Bedros Zorlu, the Chancellor and Mr Boghos Baliozian to share their sentiments from the heart, commending Mrs Iskenderian's merits and the work she accomplished over the years for the benefit of the Armenian community. Heartfelt, moving feelings were expressed by Mrs Iskenderian, thanking and expressing her gratitude to the Bishop, the Management Committee, her former and current colleagues, volunteers and our seniors. A member of the seniors' group, Mr Toros Mozian rose to express his thoughts.

Bishop Najarian extended his appreciation of Mrs Iskenderian's contributions, recognising the vision of the late Archbishop Aghan of blessed memory and achievements for the benefit of ACWC; stating with certainty that although Mrs Iskenderian was leaving her position, he was confident that we would benefit from her continued association and support.

Sunday 16 December - In his official capacity as Pontifical Legate of India and the Far East, Bishop Najarian left for India on 15 December and so was unable to attend the biennial Armenian Festival, organised by the Armenian National Committee in Australia. Thousands of Armenians and non-Armenians gathered on the grounds of Tumbalong Park, Darling Harbour. The day's program included performances by community school children, youth choirs, and dance groups, community artists, singers and musicians. The Premier Gladys Berejikian attended, as did representatives of the various Armenian organisations and high-ranking political officials. The festival commenced with the Premier's opening remarks, firstly in English followed in Armenian, expressing her pride as an Armenian State Premier of the organisation of this community event.

The guest performer this year was popular singer Gaby Galoyan. In her one hour-long program, Galoyan excited

Tuesday 18 December – This date in 2018 will be remembered as an historic day in the life of the Sydney Armenian community particularly, but also for the Australian Armenian community in general. The initiative of benefactors, Mr and Mrs Stepan and Hilda Kerkyasharian and by the endorsement of Sydney Catholic Archbishop Anthony Fisher OP and the ranks of Catholic leaders, the Armenian *Khachkar* has been erected on the hallowed grounds of the St Mary's Cathedral in Sydney on College Street, directly opposite Hyde Park. The *Khachkar* was donated to the Cathedral in gratitude for the celebration of the Holy Mass in 2015 dedicated to the Centenary of the Armenian Genocide. At that time, over

and mesmerised the audience with traditional, patriotic and pop songs. The Armenian Church Youth Group held a stall, where the young gents and ladies gave insight into their

current and future projects, took new member registrations, displayed Armenian and non-Armenian books for purchase, flyers distributed with information on the ACWC, and the upcoming Pontifical visit. The Sydney Youth are restructuring their goals and purposes, which is commendable, beneficial for the community's foreseeable future.

The Church Youth display a positive service to the church, inspiring reverence and interest in the wider Armenian youth community. Paros editorial greatly commends their efforts and wishes our youth success.

2000 community faithful were gathered in St Mary's Cathedral for Holy Mass. The ceremony was officiated by the Archbishop with the participation of the Premier Gladys Berejiklian and Stepan Kerkyasharian. The artisan, from Armenia, Artak Hambardzumyan, was invited from Armenia by the benefactors, to personally supervise the installation and erection of the *Khachkar*. As the Primate was abroad on official duties in India, Very Reverend Father Yeremia Abgaryan represented the Primate and participated in the blessing ceremony. He was accompanied by Reverend Fathers Bartev Karakashian and Avetis Hambardzumyan, Diocesan Council Chairman and members, Holy Resurrection and Holy Trinity Church Parish Councillors. Close to 200 individuals were present, including parliamentary members, heads of the Anglican, Lutheran, Uniting Churches of Australia, the Primates of the Chaldean, Melkite, Coptic Dioceses of Australia, other Vicar and Diocesan Bishops of the Catholic Church and the Armenian Catholic and Uniting Church, Armenian organisation representatives and community faithful. Mr Kerkyasharian, the Premier, the host Father Don Richardson and Archbishop Anthony Fisher delivered moving addresses. In his address, Archbishop Fisher reiterated the often quoted words of Hitler "Who today remembers the annihilation of the Armenians?" and the Archbishop stated "We remember and today with this *Khachkar* affirm that we will not forget the Armenian Genocide".

At the close of the ceremony, refreshments were served in the Catholic Prelacy for the officially invited guests. Mr and Mrs Kerkyasharian's vision and accomplishment has great historical significance, not only in Australia, but internationally. Firstly, St Mary's Basilica is an Australian iconic national heritage landmark and on its grounds the *Khachkar* has been given a permanent home. Secondly, the location of the *Khachkar* is visible by all passing by, on the busiest of Sydney streets travelled by tourists. Paros congratulates Mr Stepan and Mrs Hilda Kerkyasharian and wishes them continued good health.

Images courtesy Giovanni Portelli/Catholic Archdiocese of Sydney

Wednesday 26 December – The Homenetmen Navasartian Games were held in Sydney commencing on 25 December until 28 December. The Primate, Diocesan and Parish Councils were invited to the opening ceremony. Father Yeremia Abgaryan represented Bishop Najarian and was accompanied by Diocesan Council Chairman Sarkis Der Bedrossian, Vice-Chairman Stepan Kerkyasharian, the Chancellor and Holy Trinity Parish Council Chairman Vazken Yegenian. The Homenetmen marching band led over 600 scouts into the building to the excitement of the thousands who were gathered. The Australian Homenetmen Regional Committee Chairman Diran Vahratian and Committee member Vicken Kortian both delivered addresses. Father Yeremia was invited to share his message in closing. It was his first experience in Sydney with such a large number of scouts gathered for an event; impressed at the gathering of the sizeable Homenetmen community and the organisation's efforts to preserve the Armenian identity. A gold plated medal was placed around the Holy Father's neck, signifying the centenary of the establishment of Homenetmen and the 50th anniversary of the Navasartian Games.

MESSAGE OF HIS GRACE BISHOP NAJARIAN
AT THE PRAYER FOR PEACE

Saturday 1 December 2018

*“How beautiful on the mountains are the feet of the messenger who
announces peace, who brings good news...” (Isaiah 52:7)*

The word peace in Western civilization Greek Eirini, in Latin Pax, Russian Mir,
Hebrew- Shalom, wholeness or completeness
Arabic Salem, Dare el Salam, abode of peace, to live in harmony in peace within society
Chinese -Heping
Japanese- Heiwa
Aboriginal Olkola-Erray
Pintupi-Luritja- Yatanpa
Wagiman- Nyimbur-ma
Walpiri- Iawa-nyinami
In Armenian-Khaghaghutyun

The word peace is not a mere philosophical, abstract concept or a term but rather a status, a yearning which overpasses the individual, transcends countries, borders, religions and all limitations. It encompasses the whole universe.

For the believer it's a spiritual feeling in this world, or in the other where by the soul is touched or united mysteriously by the divine where there is only happiness and contentment, as if one has returned home leaving behind all earthly pains and worries. It's sheer happiness and contentment. Peace means tranquillity, harmony the opposite being turmoil, war, havoc and destruction.

**“Wolves and sheep will live together in peace,
and leopards will lie down with young goats.
Calves and lion cubs will feed together,
and little children will take care of them” (Isaiah 11: 6-7)**

In an ideal world, or for some, in paradise the prophet sees the possibility for domestic, kind animals to coexist side by side with ferocious and wild beasts. It is the description of peace in par excellence.

There is no religion or a culture which has no thoughts or paths to peace, however though peace is universal and necessary for the world to exist in well-defined fashion however, it does not dwell in the heart of every and each individual; as the psalmist discovered centuries ago " **Too long have I had my dwelling among those who hate peace. I am for peace; but when I speak, they are for war.**" (Psalm 120:6-7).

If for the animals who act without reasoning but with necessity, there is a hope for eventual harmony and peace, how about the cognate human being?

In those days **"They shall beat their swords into plowshares,
and their spears into pruning hooks.
Nation shall not lift up sword against nation,
neither shall they learn war any more"** (Isaiah 2:4b-5)

More than 2.500 years have passed from the days when these words were uttered, are we any closer to this ideal period? Looking only to the past 21st century, one can say, hardly!

The 21st century started with the mother of all wars where millions upon millions of soldiers were killed in battles in Europe and the Middle East. Most of Europe was in ruins, millions of civilians died of hunger, starvation and epidemics all over the world. On the sidelines of the war there were the genocides of the Armenians, Syrian and the Pontic Greeks. Ever again the said...**Never again**, they said, but after some 25 years they unveiled the Second World War from Japan to South East Asia and

Hawaii, from the Urals to the Caucasus, North Africa and all over Europe with new ferocity and tenacity just to kill and destroy and annihilate the **other**.

There was the Holocaust of the Jews where in a methodology of unheard cruelty people were tortured and put to death. Never again they said...

The ushering of the atomic bomb at the end of this war brought certain restraint in the arena. However the destructive forces were not idle, there were new weapons to be created, tested and sold so ideological differences were manipulated to start the new proxy wars from Korea, Vietnam, Cambodia, the Middle East Arab-Israeli wars etc.

In more recent years the motto is to establish democracy in countries run by dictators like Iraq, Libya, Sudan, Syria etc. Hundreds of thousands of people killed, wounded, starved, dislocated from their homes and scattered as refugees to the four corners of the world, their countries in utter ruins and still the promised Democracy has to show his face. Ethnic differences been manipulated like Kurds and Arabs or religious sectarianism Sunnis against Shiites and Alawites, human injustice has given birth to extremism which has led to the birth of terrorist groups like Al Qaida, ISIS, Al Shabab and others, who have brought the level of torture, mass killings and destruction to new levels.

It was thought that genocide, ethnic cleansing, annihilation of the other was something of the past. Alas, the near past events starting from Cambodia to the Tutsis in Rwanda, to the Yezidis in Iraq and the Rohingyas in Myanmar. When will we learn to see **in** the **other**, a brother or sister a friend not an enemy or threat, to be rejected and utterly destroyed? Even the wild beasts do not show such extreme behaviour to their own kind, what has happened to our humanity? Supposedly we are higher creatures than the animals...

The further we move to the future the more weapons are produced with more power of destruction and more accuracy. Soon wars will be conducted by missiles, drones, guided tanks with no direct human participation, is this going to be accepted as more civilized war, just the push of a button... isn't the result destruction and mass killings on unimaginable proportion?

In the past we have created boundaries between us and the **others**, we have established countries equipping us with laws and myths that we are civilised, the others are barbarians, gentiles, infidels, black, yellow etc, just to look for an excuse to reject the **others**, so they can be killed, plundered, destroyed with no consequences.

Are we different today? Is there hope for humanity? Can personal or collective peace be achieved? For us as people of faith we must find common ground together for the salvation of humanity, the alternative is destruction through faithless tyrants and dictators like Hitler, Mussolini, Stalin and others.

Obviously there is hope if we look up to the examples of people like Mahatma Gandhi, Nelson Mandela and Mother Teresa. Follow them teach the next generation of the values they demonstrated, as fundamental principles for humanity.

We live in a cosmopolitan society where people share, coke, pizza, hamburgers, jeans and the gadgets, laptops, iPhones, iPods, one can hardly keep up with the names of the new comers. This is the fast moving and evolving society. In this fast communication society people hardly talk to one another, share views and experiences, so do we know our neighbour next door? Hardly, and if they are of different race or religion then boundaries are drawn, they are treated as the **others**, who cannot be trusted, they are dangerous, so the contact must be bear minimum!

We the people of faith, if we also behave in this manner, our faith will fail us and it will not benefit the society we live in. The walls of separation must come down, the mistrust to disappear and only then in the **other** we will see one of us, a brother a sister or a friend, only then personal or collective peace can be achieved, only then harmony and tranquillity can be established in the Universe.

How beautiful on the mountains are the feet of the messenger who announces peace. It can be mine feet and yours. So, let's greet one another with peace in our own languages in its universal notion!

Christmas in our Parishes

Armenian Apostolic Church of Holy Resurrection Chatswood, Sydney

A Carols evening, organised and presented by the ACYA Church Youth and Sunday school students on Friday 14 December filled the Church of Holy Resurrection with a harmony of voices and musical accompaniment from the classical 'Ave Maria' to our church hymns and carols. It was a meaningful evening with narratives depicting the Nativity, a reading of Grigor Narekatsi by Reverend Father Avetis Hambardzumyan, angelic dance movements with candles by the older Sunday schools girls and expressions of praise and worship raised to our Saviour, Lord Jesus Christ.

The second part of the evening's program took place in the church's Edgarian hall when a special visitor from the north paid a visit bearing gifts to everyone's excitement. The Christmas spirit continued with joy and merriment created by the children's enthusiasm, their poems, songs and simply a warm and united community atmosphere.

Armenian Apostolic Church of Holy Trinity - Wentworthville, Sydney

On Saturday 15 December the Holy Trinity Church Ladies Auxiliary organised a Christmas Party attended by some 110 community members. An opportunity to get together in support of the Church and to celebrate a festive occasion, the evening also presented itself to meet the newly-arrived Parish Priest, Reverend Father Yeremia Abgaryan who arrived in Sydney just two weeks earlier.

The music for the evening was provided by DJ Ara Noyemian who kept everyone entertained until Santa arrived.

The Ladies Auxiliary prepared a table full of delectable assorted starters followed with the main meals.

A Christmas themed frame to take photos and prizes to be won added to the festivities of the night.

Հնորհաւոր
 ևոր Տարի
 Էւ Սուրբ Ծնունդ

We wish all our readers
 a Happy New Year
 and Holy Christmas

Thank You to our
 Anonymous Sponsor
 of Paros this month.

The Blessing of Water Service on 6th January

Jurorhnek or the Blessing of Water is a ceremony that remembers the mystery of our Lord's baptism in the Jordan River when the Holy Spirit appeared in a dove-shaped form and the voice of the Father was heard proclaiming to all that Jesus is His Son.

During the ceremony, the cross is dipped in water, recalling Christ's immersion at the baptism. Blessed oil, or Holy Chrism (*Muron*), is poured into the water from a dove-shaped container, symbolising the appearance of the Holy Spirit.

At the end of the ceremony, congregation members receive the blessed water to drink,

PRIMATE'S CHRISTMAS SCHEDULE

Friday 5 January: Holy Trinity Church, Wentworthville
 Saturday 6 January: Holy Resurrection Church, Chatswood

Join one of our parishes to celebrate the Birth and Revelation of our Saviour on the Feast of the Holy Nativity & Theophany of our Lord Jesus Christ

Evening Service

Saturday 5 January 2019

Morning Service & Blessing of Water Service

Sunday 6 January 2019

EM Funerals

Doing It Right Since 1982. Proudly Australian owned and operated.

Always here to help.

Ello Meguerditchian

"It would be an honour for me and my compassionate staff to assist you in your time of need."

Ph: 0405 675 571

E: ello@emfunerals.com

Contact me for a discreet, obligation free discussion

Սիտնիի Հայ գաղութի կողմէ ճանչցուած
 Էլո Մկրտիչեանը պատրաստ է
 լաւագոյնս օգտակար հանդիսանալու
 թաղմանական սպասարկութեան

Funeralised/Professional service • Burial or Cremation services
 • Repatriation of remains (coming from overseas/Sending overseas)
 • Burial in many languages • Will always answer your call 24-7 • All cultures
 For peace of mind, ask about our Pre-Paid Funerals - 3 years interest free payment plan!

*Our funeral services are fully insured (not included)

DONATIONS TO THE DIOCESE

In loving memory of the passing of her late husband and his father
Vartkes Sarkissian

Mrs Maro & Mr Khachig Sarkissian \$250.00

*Paros extends its sincere condolences to Mrs Sarkissian,
 a dear member of our Diocese Ladies Guild, and
 her sons for their deep loss.*

On the happy occasion of her first visit to the Diocesan Centre:

Mrs Marie Hagopian \$100.00

Friends of the Diocese Program:

Mr & Mrs Kevork & Marina Tchaprazian \$5,000.00

CORRECTION from last issue:

On the two happy occasions of their grandchildren:

Luke & Lisa Larcher-Yangoyan's baby birth, Allegra Marie and
 Jason Yangoyan's engagement to Giselle Siniorelli

Mr & Mrs Nubar & Marie Yangoyan \$500.00